

Edukoppeling

Beheermodel

(conceptversie)

Edustandaard

Datum: April 2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1. Doel en doelgroep van dit document	3
1.2. Leeswijzer	5
1.3. Historie	5
2. Beheermodel Digikoppeling	6
2.1. Scope	6
2.2. Structuur van participatie en ondersteuning	6
2.3. Releasebeleid	8
2.3.1. Beheer- en onderhoudsprocessen	8
2.3.2. Releaseplanning	8
2.3.3. Onderhouden Digikoppeling onderdelen	9
2.3.4. Ingebruikname	10
2.3.5. Vernieuwing en onderhoud additionele producten	10
2.3.6. Incidentbeheerproces	10
2.3.7. Publicatie en Communicatie	10
2.4. Informatievoorziening t.b.v. belanghebbenden	10
2.4.1. Geïnteresseerden en gebruikers van de standaard	11
2.4.2. Leden van de Digikoppeling Community	11
2.4.3. Medewerkers beheerder	11
3. Beheermodel Edukoppeling	12
3.1. Afhankelijkheid naar Digikoppeling	12
3.1.1. Afhankelijkheid naar standaard	12
3.1.2. Afhankelijkheid naar beheermodel	12
3.2. Scope	13
3.4. Releasebeleid	13
3.4.1. Beheer- en onderhoudsprocessen	18
3.4.2. Releaseplanning	20
3.4.3. Onderhouden onderdelen	21
3.4.4. Ingebruikname	22
3.4.5. Vernieuwing en onderhoud additionele producten	22
3.4.6. Incidentbeheerproces	23
3.4.7. Publicatie en Communicatie	23
3.5. Informatievoorziening t.b.v. belanghebbenden	23
4. Releasemanagement Edukoppeling implementaties	24

1. Inleiding

Zoals een brief in een envelop gaat voor verzending, zo gaat een elektronisch bericht in een digitale verpakking. Digikoppeling is de standaard digitale ‘envelop’ voor het gestructureerd, beveiligd en betrouwbaar uitwisselen van berichten tussen (semi-)overheidsorganisaties. Edukoppeling bouwt voort op Digikoppeling en is toegespitst op berichtenuitwisseling tussen partijen binnen het onderwijs waarbij met name het gebruik van SaaS-diensten onderkend wordt. Edukoppeling bestaat uit een Architectuur en een Transactiestandaard. De vigerende versie is Edukoppeling 1.2.

Omdat de Edukoppeling standaard steeds meer wordt gebruikt, is het noodzakelijk dat het beheer en onderhoud voor alle belanghebbenden inzichtelijk en transparant is, duidelijk belegd is en de doorontwikkeling releasematig plaatsvindt. Dit document geeft hier invulling aan en beschrijft het beheermodel voor Edukoppeling. Voor het opstellen van dit document is zoveel mogelijk aangesloten bij het beheermodel van Digikoppeling.

1.1. Doel en doelgroep van dit document

Dit document beschrijft het beheermodel voor Edukoppeling. Het geeft alle belanghebbenden inzicht in het releasebeleid, in de wijze waarop het beheer is belegd, hoe het proces van wijzigen en releaseplanning van de standaard eruit ziet en hoe de besluitvorming en participatie is georganiseerd. Dit document is afgeleid van het beheermodel en releasebeleid van Digikoppeling. Het doel hiervan is om zoveel mogelijk aan te sluiten op het beheer van de standaard waarvan Edukoppeling afgeleid is. In dit document is dan ook tevens opgenomen hoe er op de Digikoppeling standaard aangesloten wordt.

De informatie rond het beheermodel kunnen voor vele betrokkenen relevant zijn. Dit kunnen ontwikkelaars en architecten, maar ook (project)managers zijn die werkzaam zijn bij softwareleveranciers, bij uitgevers, bij distributeurs, bij uitvoeringsorganisaties als DUO, Kennisnet, Studielink, SBB en de Inspectie van het Onderwijs en, indien van toepassing, ook bij onderwijsinstellingen. De lezer van dit document willen wij vragen om zaken die ontbreken of onduidelijk zijn te melden bij Edustandaard¹.

Afkorting	Rol	Taak	Doelgroep
MT	Management	Bevoegdheid om namens organisatie (strategische) besluiten te nemen.	Ja
PL	Projectleiding	Verzorgen van de aansturing van projecten.	Ja
A&D	Analyseren & ontwerpen	Analyseren en ontwerpen van oplossingsrichtingen . Het verbinden van Business aan de IT.	Ja
OT&B	Ontwikkelen, testen en beheer	Ontwikkelt, bouwt en configureert de techniek conform specificaties. Zorgen	Ja

¹ info@edustandaard.nl

		voor beheer na ingebruikname.	

CONCEPT

1.2. Leeswijzer

Hoofdstuk 1 bevat de inleiding en het doel. In hoofdstuk 2 wordt het beheermodel van Digikoppeling geschetst. In hoofdstuk 3 wordt het beheermodel van Edukoppeling geschetst en hoe dat aansluit op Digikoppeling. Hoofdstuk 4 tenslotte gaat dieper in op het releasebeleid.

1.3. Historie

Versie	Auteur	Opmerking
0.1	Edustandaard	Initiële versie
0.2	Edustandaard	Verdere uitwerking Edukoppeling processen
0.3	Edustandaard	Gedeeld met werkgroep
0.4	Edustandaard	In tabel 4 status "Teruggetrokken" wordt ook bij Edukoppeling ondersteund

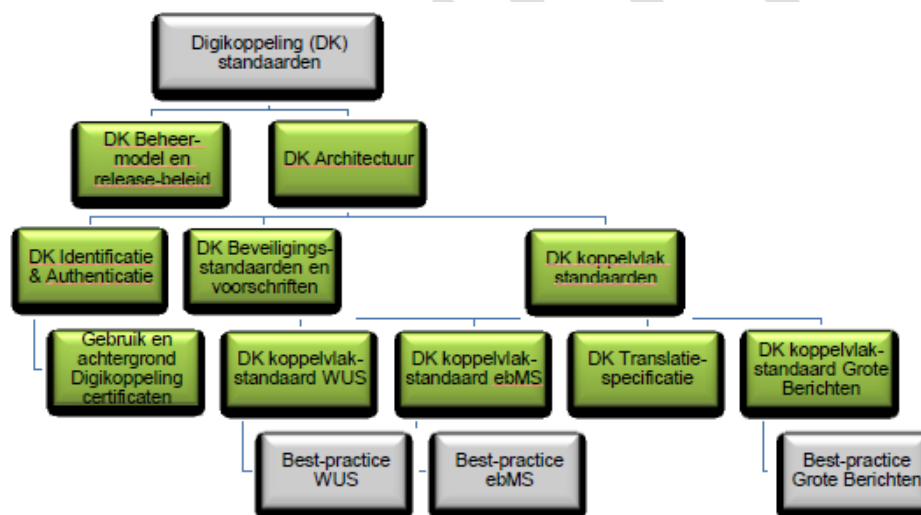
2. Beheermodel Digikoppeling

In dit hoofdstuk wordt een korte samenvatting gegeven van het beheermodel van Digikoppeling. Voor actuele detailinformatie wordt naar het brondocument² verwezen. Het beheermodel van Digikoppeling behandelt de volgende onderwerpen:

- Scope;
- Structuur van participatie en ondersteuning;
- Releasebeleid;
- Informatievoorziening t.b.v. belanghebbenden.

2.1. Scope

Digikoppeling wordt beschreven in een set van documenten. Deze set van documenten wordt weergegeven door Figuur 1.

Figuur 1- Overzicht Digikoppeling componenten

2.2. Structuur van participatie en ondersteuning

Sinds januari 2015 zijn de Regieraden en het Nationaal Beraad ingesteld. Zij besluiten over de doorontwikkeling van de Generieke Digitale Infrastructuur³. De vergaderstukken van de raden en het Nationaal Beraad zijn openbaar beschikbaar⁴.

Digikoppeling valt onder de Regieraad Gegevens. De Regieraad Gegevens richt zich op de uitwisseling van gegevens binnen de overheid. Daarbij ligt het accent op de doorontwikkeling naar een stelsel van overheidsgegevens en de rol die de verschillende basisregistraties en stelselvoorzieningen daarbij spelen.

Veel verschillende partijen hebben direct dan wel indirect belang bij de ontwikkeling, de implementatie en het gebruik van de Digikoppeling-standaard. Dit geldt dus ook voor het

²https://www.logius.nl/fileadmin/logius/ns/diensten/digikoppeling/beheermodel/Digikoppeling_Beheermodel_v1.4.pdf

³ <https://www.digicommissaris.nl/sturing>

⁴ <https://digitaleoverheid.pleio.nl/file/group/30467512/all#>

beheer en onderhoud ervan. De Digikoppeling standaard wordt in stand gehouden en doorontwikkeld door participatie van de belanghebbenden. In het beheer van Digikoppeling kunnen belanghebbenden participeren in vier vormen:

1. Digikoppeling Community,
2. Digikoppeling Technisch Overleg,
3. Afnemersoverleg,
4. Regieraad Gegevens.

De onderwijssector is vertegenwoordigd in onder meer het Technisch Overleg door deelname van DUO en Edustandaard/Kennisnet en in de Regieraad Gegevens door vertegenwoordiging vanuit OCW en DUO. Welke participatievormen er zijn en wat onder meer de rol hiervan is wordt in Tabel 1 weergegeven.

Participatievorm	Accent	Rol participant	Ondersteuning door beheerder
Digikoppeling Community	Vrij, geen accent	Volgen van en interacteren met Digikoppeling ontwikkelingen	- Beantwoorden supportvragen - Beheren community - Optreden als moderator
Digikoppeling Technisch Overleg (min. 2x per jaar)	Inhoud	Samen met andere experts: - Inhoudelijk ontwikkelen van Digikoppeling onderdelen en bijbehorende documentatie - Voorbereiden van de release-planning	- Analyseren, ontwerpen en uitwerken van specificaties - Volgen en beïnvloeden van aanpalende standaarden - Organiseren bijeenkomsten - Opstellen en verspreiden notulen - Beschikbaar stellen Digikoppeling specificaties
Afnemersoverleg Stelselvoorzieningen	Prioritering proces	Samen met andere participanten: - Prioriteiten stellen voor de ontwikkeling, roadmap van nieuwe releases van Digikoppeling koppelvlakstandaarden - Vaststellen roadmap van de standaard. - Voorportaal Regieraad - Vaststellen Digikoppeling minor releases	- Analyseren, ontwerpen en uitwerken van beleidszaken, (release)planning, versterkingen - Secretariaat Afnemersoverleg
Regieraad Gegevens	Bestuurlijk besluit	Samen met andere bestuurders: - Vaststellen Digikoppeling major releases	- Doorgeleiding van Afnemersoverleg en inbreng via bureau van de Digicommissaris

		- Vaststellen beheermodel van de standaard. - Vaststellen externe publicaties over Digikoppeling beleid en releases	- Publiceren Digikoppeling standaard en andere Digikoppeling-informatie

Tabel 1- Overzicht Digikoppeling participatievormen

2.3. Releasebeleid

Het reguliere releasebeleid is gebaseerd op een aantal principes. Deze zijn opgenomen in het Releasebeleid Digikoppeling document. Een kopie hiervan is opgenomen bij de beschrijving van het releasebeleid van Edukoppeling. Hierbij is aangegeven hoe Edukoppeling omgaat met het betreffende principe (zie Tabel 3 in Hoofdstuk 3).

Principe 21 stelt dat Digikoppeling een aantal statussen voor documenten onderkend. In de publicatie wordt per Digikoppeling onderdeel onderscheid gemaakt in vier statussen van ontwikkeling. Bij releasebeleid Edukoppeling wordt aangegeven hoe binnen Edukoppeling omgegaan wordt met deze statussen, zie Tabel 4Tabel 4.

Principe 29 stelt dat het beheer en onderhoud van de Digikoppeling standaard verloopt volgens vastgelegde processen, dit zijn:

1. Beheer- en onderhoudsprocessen
2. Releaseplanning.
3. Onderhouden Digikoppeling onderdelen
4. Ingebruikname
5. Vernieuwing en onderhoud additionele producten
6. Incidentbeheer
7. Publicatie en Communicatie

2.3.1. Beheer- en onderhoudsprocessen

Een belangrijk onderdeel van de Beheer- en onderhoudsprocessen is het proces rond wijzigingsvoorstellen (intake en analyse). Voor een volledige beschrijving wordt naar het Beheermodel Digikoppeling (bijlage A) verwezen.

2.3.2. Releaseplanning

De onderdelen van de Digikoppeling standaard en Digikoppeling voorzieningen zullen gezamenlijk en afzonderlijk onderhevig zijn aan beheer en onderhoud wat leidt tot nieuwe releases. Het vaststellen van nieuwe releases vindt plaats binnen het releaseplanningsproces. De Regieraad Gegevens is verantwoordelijk voor de juiste uitvoering. In de Regieraad Gegevens komen alle belanghebbenden met verantwoordelijkheid voor de behoefte, effecten en impact op de bedrijfsvoering, informatievoorziening en ICT samen.

Het vaststellen van een nieuwe release van afzonderlijke Digikoppeling onderdelen en een samenhangende Digikoppeling architectuur wordt gedaan volgens het releasebeleid (zie Tabel 3 - Principes rond regulier releasebeleid in Hoofdstuk 3). Het Afnemersoverleg zal

binnen de releaseplanning niet alleen nieuwe releases voordragen aan de regieraad maar ook voorstellen hoe lang oude releases in bedrijf blijven en ondersteund zullen worden.

Circa een half jaar voor de beoogde releasedatum stelt de beheerder per release verschillende voorstellen op. Voor het opstellen van releasevoorstellen worden naast de ingediende wijzigingsverzoeken, omgevingsontwikkelingen, ontwikkeling achterliggende standaarden, het releasebeleid de volgende releasetermijnen gehanteerd:

Digikoppeling onderdeel	Releasefrequentie
Digikoppeling architectuur Identificatie & Authenticatie	maximaal 1x per twee jaar.
Digikoppeling Koppelvlak standaarden	maximaal 1x per jaar
Gebruik & Achtergrond Digikoppeling Certificaten Digikoppeling Best Practices	Maximaal 2 x per jaar

2.3.3. Onderhouden Digikoppeling onderdelen

Het proces Onderhouden Digikoppeling onderdelen bestaat uit het doorvoeren van de wijzigingen in de Digikoppeling (deel)specificatie(s). Het gaat zowel om de aanpassingen aan de Digikoppeling Architectuur als om aanpassingen aan de Koppelvlak standaarden. De belangrijkste input voor dit proces bestaat uit het definitieve releaseplan, de wijzigingsverzoeken en specificaties van onderliggende standaarden gebruik gemaakt moet worden.

De Digikoppeling standaarden kennen momenteel een gelaagd versioning-model, dezelfde documenten komen in verschillende sets voor. De versie-aanduiding vindt op twee niveaus plaats:

1. op het niveau van de set
2. op het niveau van de individuele documenten

NB: Op het moment van dit schrijven is men bij Logius bezig met een wijzigingsvoorstel om deze gelaagdheid te verwijderen en een enkele versie-aanduiding op documentniveau te hanteren. De aanduiding op versie nummers 2.0 en 3.0 komt dan waarschijnlijk te vervallen. Hiermee wordt het beheer van de documenten eenvoudiger omdat er geen dubbele documenten meer zullen zijn. Dit heeft echter wel consequenties voor de Pas-toe-of-leg-uit lijst van het Forum Standaardisatie omdat daar Digikoppeling 2.0 expliciet op is vermeld. Door ook hier het versienummer weg te laten is de discussie over versie 2.0 of 3.0 niet meer nodig. Versiebeheer zou dan op de Koppelvlakstandaarden plaats vinden.

Het is nu dus nog niet duidelijk of het voorstel geaccepteerd wordt. In dit document gaan we er vanuit dat de nieuwe versie van Digikoppeling die noodzakelijk is geworden door het niet ondersteunden van WS-RM er gekozen wordt voor het verwijderen van de gelaagdheid. De nieuwe documentversie voor WUS zou bijvoorbeeld versie 2.8 kunnen worden. Deze zal dan samen met andere relevante DK documenten met eigen versie op één internet pagina gepubliceerd worden. Er wordt dan voor de Edukoppeling Transactiestandaard door werkgroep besluiten of een nieuwe versie noodzakelijk is en welke impact deze heeft, major, mediator of minor.

Digikoppeling onderkent een Major-Minor versioning strategie. Een minor release is niet ingrijpende aanpassing van een onderdeel uit de standaardset, bijvoorbeeld een

document van versie 3.2 naar versie 3.3. Een major release is een versie-upgrade, bijvoorbeeld de upgrade van Digikoppeling3.x naar Digikoppeling 4.x.

2.3.4. Ingebruikname

Het zwaartepunt van de uitvoering van het proces Ingebruikname ligt bij de gebruikers van een Digikoppeling onderdeel en bij de leveranciers van software. Enerzijds betreft de ingebruikname het voorschrijven van een bepaalde release van een Digikoppeling onderdeel en anderzijds het proces van het in bedrijf nemen van adapters en informatiesystemen met Digikoppeling koppelingen. In hoofdstuk 4 wordt beschreven hoe partijen hiermee om kunnen gaan.

2.3.5. Vernieuwing en onderhoud additionele producten

Nadat de nieuwe Digikoppeling-standaarden zijn vastgesteld, past de beheerder de additionele Digikoppeling producten aan. Het gaat om Compliance Voorzieningen, Digikoppeling Service Register, CPA Creatie Voorziening. Ook gaat het om website, opleidingsdocumenten, documenten ter ondersteuning van implementatie en andere algemene documentatie.

2.3.6. Incidentbeheerproces

Er wordt onderkent dat er mogelijk fouten kunnen zijn gemaakt in de standaard of dat er beveiligingsincidenten zijn. Hiermee wordt een versnelde werkwijze van het reguliere intake- en analyseproces noodzakelijk. Het incidentproces leidt tot een patch in de standaard, die later in het reguliere proces verwerkt kan worden. Hoe het incidentproces ingrijpt in het reguliere releasebeleid is beschreven in het Digikoppeling Beheermodel.

2.3.7. Publicatie en Communicatie

Als een Digikoppeling onderdeel de status “In Gebruik” heeft, worden verschillende zaken gepubliceerd. De Digikoppeling beheerder publiceert de volledige specificatie (“In Gebruik”) van een Digikoppeling onderdeel en een kort bericht op het publieke deel van zijn website. Publicatie houdt in dat de nieuwe release van een Digikoppeling onderdeel openbaar wordt gemaakt voor inbouw in software, brede uitrol en ingebruikname.

Verder wordt een persbericht uitgegeven, waarin de publicatie van de nieuwe release van het Digikoppeling onderdeel wordt aangekondigd. Ook wordt er door de beheerder een bericht in relevante nieuwsbrieven geplaatst.

Naast de nieuwe release van de standaard en nieuws- en persberichten worden ook additionele producten gepubliceerd na aangepast ze zijn. Factsheets, opleidingsmateriaal, presentaties, maar ook releasebeleid en Roadmap zullen worden gepubliceerd.

2.4. Informatievoorziening t.b.v. belanghebbenden

Op verschillende plaatsen is informatie over Digikoppeling te vinden. Ter ondersteuning van het beheer, het gebruik van de Digikoppeling standaard en ten behoeve van de communicatie is de informatievoorziening rond Digikoppeling ingericht. De informatievoorziening voorziet de verschillende belanghebbenden van informatie. Hiervoor worden drie doelgroepen onderscheiden:

- geïnteresseerden en gebruikers van de standaard;

- leden van de Digikoppeling Community (Afnemersoverleg / Technisch Overleg);
- interne Logius medewerkers.

2.4.1. Geïnteresseerden en gebruikers van de standaard

Het publieke deel van de Digikoppeling website biedt informatie over de Digikoppeling standaard en aanvullende informatie.

2.4.2. Leden van de Digikoppeling Community

Naast de publieke website is tevens een Digikoppeling forum waar deze gebruiksgroep gebruik van kan maken. Elke geïnteresseerde kan zich aanmelden om toegang te krijgen tot het Digikoppeling forum. Leden van het Technisch Overleg en van het Afnemersoverleg Stelselvoorzieningen ontvangen per mail agenda's, notulen en overige vergaderstukken. Leden van de Regieraad worden via hun het Digibureau geïnformeerd.

2.4.3. Medewerkers beheerder

Deze gebruikers beschikken over aanvullende informatie om het beheer van de standaard uit te kunnen voeren en de belanghebbenden te informeren.

3. Beheermodel Edukoppeling

Dit document is afgeleid van het beheermodel van Digikoppeling. Het doel hiervan is om zoveel mogelijk aan te sluiten op het beheer van de standaard waarvan Edukoppeling afgeleid is. Net als bij het beheermodel Digikoppeling behandelen we in dit hoofdstuk de volgende onderwerpen:

- Scope;
- Structuur van participatie en ondersteuning;
- Releasebeleid;
- Informatievoorziening t.b.v. belanghebbenden.

Voordat deze onderwerpen aan bod komen wordt eerst de afhankelijkheid naar Digikoppeling toegelicht.

3.1. Afhankelijkheid naar Digikoppeling

3.1.1. Afhankelijkheid naar standaard

Edukoppeling is gebaseerd op Digikoppeling. Uit welke onderdelen Digikoppeling bestaat wordt weergegeven in Figuur 1. Welke onderdelen hiervan relevant zijn voor Edukoppeling wordt weergegeven door de onderstaande Tabel 1. Het zijn deze Digikoppeling onderdelen waar de Edukoppeling Transactiestandaard op gebaseerd is. Op welke specifieke Digikoppeling onderdelen een bepaalde versie van Edukoppeling Transactiestandaard gebaseerd is wordt bepaald door de opgenomen tabel met de naam en de versie van de verschillende Digikoppeling onderdelen. De Digikoppeling onderdelen zelf zijn te vinden op de Digikoppeling website⁵.

Digikoppeling onderdeel
Digikoppeling-architectuur
Identificatie en Authenticatie
Digikoppeling Koppelvlakstandaarden WUS
Digikoppeling Koppelvlakstandaarden ebMS
Digikoppeling Koppelvlakstandaarden Grote berichten
Translatiespecificatie ⁶

Tabel 2 - Overzicht van Digikoppeling onderdelen waar Edukoppeling op gebaseerd is.

3.1.2. Afhankelijkheid naar beheermodel

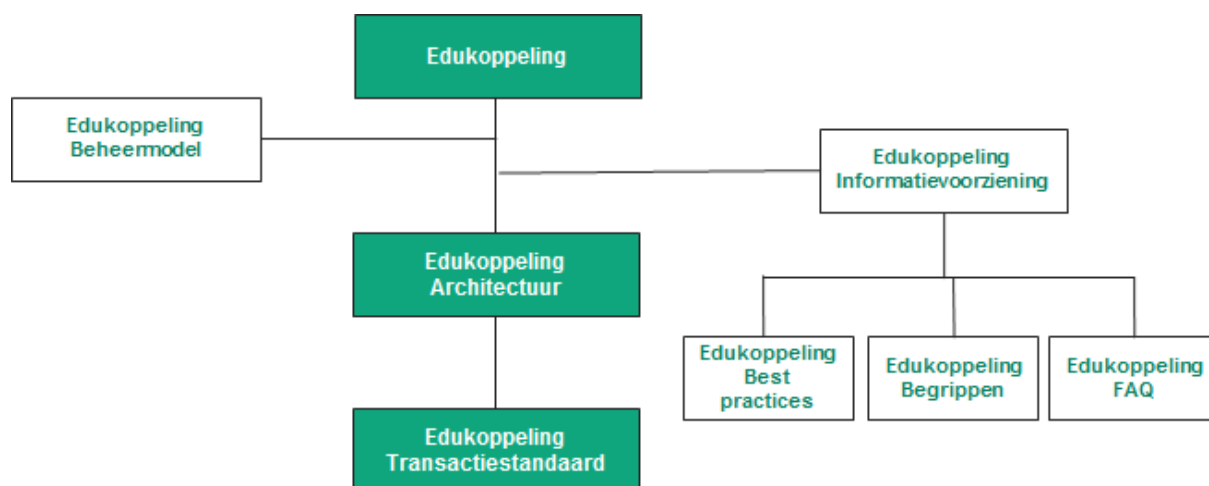
Edukoppeling heeft een afhankelijkheid naar Digikoppeling en hiermee een afhankelijkheid naar het beheermodel van Digikoppeling. Een wijziging in Digikoppeling heeft tenslotte mogelijk impact op de Edukoppeling standaard. Het releasebeleid van Edukoppeling sluit waar mogelijk bewust zoveel mogelijk aan op het beheermodel van Digikoppeling. Omdat het beheer van Edukoppeling belegd is bij Edustandaard zijn de processen hiervan wel leidend en wordt er dus wel op een aantal punten afgeweken van Digikoppeling. Wat dit precies inhoud wordt aangegeven in dit hoofdstuk.

⁵ <https://www.logius.nl/standaarden/digikoppeling/architectuur-en-koppelvlakstandaarden/>

⁶ Deze functionaliteit was opgenomen als onderdeel van DK 3.0. Recent is echter besloten dat DK 3.0 niet aangemeld zal worden bij Forum Standaardisatie omdat er geen ondersteuning voor het WS-RM profiel komt. Hiermee is de Translatiespecificatie overbodig geworden en kunnen we vanuit Edukoppeling hier niet aan refereren.

3.2. Scope

De Edukoppeling standaard wordt beschreven in een set van documenten en daarnaast zijn er een aantal ondersteunende documenten die stakeholders van relevante informatie voorzien. Het totaal van documenten wordt volgens een bepaald beheermodel beheerd (dit document). De totale set van documenten wordt weergegeven in Figuur 2.

Figuur 2- Set van Edukoppeling documenten

3.3. Structuur van participatie en ondersteuning

De Edukoppeling standaard is in beheer bij Edustandaard. De organisatie van het beheer, de participatievormen en de processen zijn dan ook conform het Edustandaard⁷ beheermodel.

Binnen het Edustandaard beheermodel heeft een werkgroep wel enige ruimte om een aantal zaken naar eigen inzicht in te richten. De volgende paragrafen beschrijven hoe conform Edustandaard er aangesloten wordt op het Digikoppeling beheerbeleid.

3.4. Releasebeleid

Het reguliere releaseproces van Edukoppeling wijkt af van Digikoppeling. In de onderstaande tabel zijn de principes van het Digikoppeling beheermodel opgenomen en op welke punten er bij Edukoppeling afgeweken wordt.

DK #	Digikoppeling principe	Detailtering Edukoppeling
1	Uitbreidingen en aanpassingen in (een onderdeel van) de Digikoppeling-standaard komt tot stand door participatie van de verschillende belanghebbenden.	Dit is bij Edustandaard de Edukoppeling Werkgroep
2	Belanghebbenden kunnen op vier manieren participeren: als lid van de Digikoppeling Community en/of het Digikoppeling Technisch Overleg en/of als lid van Afnemersoverleg en/of als lid van Regieraad Gegevens.	Bij Edukoppeling is dit de Werkgroep, maar er kan ook direct met Edustandaard gecommuniceerd worden waarna meldingen in het beheerproces verder worden verwerkt.

⁷ <https://www.edustandaard.nl/participeren/zelf-meedoen/>

3	Deelname aan de Digikoppeling-Community staat open voor alle belanghebbenden; deelname aan het Digikoppeling Technisch Overleg vindt plaats na goedkeuring door Logius; deelname aan het Afnemersoverleg en de Regieraad Gegevens staat open voor alle overheidsorganisaties.	Stakeholders zijn vrij om deel te nemen aan de Edukoppeling Werkgroep. Deelname vindt plaats na goedkeuring Edustandaard Standaardisatieraad.
4	De samenstelling van de overleggen dient zodanig te zijn dat de eigenaar van de Standaard (MinBZK) deze als gezaghebbend beschouwt.	Edustandaard Standaardisatieraad waakt over de juiste samenstelling van de werkgroep
5	De Digikoppeling-standaard dient in principe zo stabiel te zijn dat nieuwe releases van de standaard bestaande implementaties van een oudere release niet tot migratie verplichten.	De werkgroep en dus de stakeholders bepalen de stabiliteit. Wat hierbij nagestreefd wordt is vermeld bij Releaseplanning.
6	Nieuwe releases van de standaard dienen als nieuwe profielen binnen een Koppelvlakstandaard naast de bestaande profielen gerealiseerd te worden (uitbreiding). Indien dit niet mogelijk is wordt gestreefd naar het interoperabel (engels: backwards compatible) zijn van profielen met voorgaande releases (interoperabele verandering). Bij wijzigingen waarin ook dit niet mogelijk is, vindt een expliciete afweging plaats van de geboden verbetering ten opzichte van het belang van bestaande implementatie (beperking impact).	Wijzigingen hebben met name betrekking op het WUS profiel, maar zou ook het Grote berichten profiel kunnen betreffen. Een Major release zal leiden tot een nieuw profiel. Bij een Medior release wordt dit per geval bepaald en een Minor release heeft geen impact (is interoperabel met een bestaande release).
7	Wijzigingsaanvragen kunnen door belanghebbenden worden ingediend bij de beheerder.	Bij Edukoppeling is dit Bureau Edustandaard.
8	Het Digikoppeling Technisch Overleg is verantwoordelijk voor de beoordeling van ingediende wijzigingsaanvragen, uitwerken ervan in RFC's en de inhoudelijke (door)ontwikkeling van de te beheren Digikoppeling-onderdelen.	Bij Edukoppeling is dit de Werkgroep
9	De Digikoppeling-beheerder zorgt voor de voorbereiding van de releaseplanning.	Bij Edukoppeling is dit Bureau Edustandaard
10	Het Afnemersoverleg beoordeelt de releasevoorstellen en stelt het beleid en de roadmaps van nieuwe releases van de Digikoppeling-standaard vast in het releaseplanningsproces.	De Edustandaard Architectuurraad en Standaardisatieraad beoordelen releasevoorstellen. De roadmap wordt jaarlijks op hoofdlijnen in het Edustandaard jaarplan belegd.
11	Bij het vaststellen van de inhoud van een nieuwe release van een Digikoppeling onderdeel wordt gestreefd naar consensus in de Regieraad Gegevens. Als consensus uitblijft zal de	Anders dan de onder 10 benoemde gremia zijn er geen anderen die de

⁸ <https://www.digitaleoverheid.nl/wanneer/releasekalender-digitale-overheid/voorziening/digikoppeling/>

	Digikoppeling beheerder, samen met het Ministerie van BZK de inhoud van een nieuwe release vaststellen.	releaseplanning kunnen beïnvloeden.
12	Bij het vaststellen van een nieuwe release zal de Regieraad ook uitspraken doen over het ondersteunen van oude releases.	De Werkgroep zal bij elke release ook een voorstel rond de 'in gebruik' te houden releases opnemen. Deze wordt vastgesteld door de SR.
13	Maximaal kunnen twee (opéénvolgende) releases van een Digikoppeling onderdeel gelijktijdig de status „In Gebruik” hebben ⁹ .	Edukoppeling sluit hierop aan met de kanttekening dat dit geldt als het een release van een nieuw profiel betreft (Major of mogelijk Medior release). Er kan een extra Minor release in gebruik zijn, maar het streven is om deze “extra” profielen beperkt te houden.
14	De releasetermijnen voor de verschillende Digikoppeling-onderdelen zijn afgestemd op de omgeving waarin deze worden gebruikt. Koppelvlak standaarden hebben bijvoorbeeld een kortere releasetermijn dan de bovenliggende Architectuur.	Dit verschil in termijnen tussen de Architectuur en de Transactiestandaard wordt tevens nagestreefd bij Edukoppeling
15	In bijzondere gevallen kan van de releasetermijn worden afgeweken.	Geldt tevens voor Edukoppeling
16	Digikoppeling volgt de ontwikkeling van internationale standaarden (zoals W3C en OASIS) in het algemeen en die voor de daarin opgenomen standaarden zoals WUS, ebMS en http in het bijzonder.	Geldt tevens voor Edukoppeling met betrekking tot de WUS en http standaarden.
17	De Digikoppeling-standaard volgt de Nederlandse Overheid Referentie Architectuur (NORA ¹⁰).	Geldt indirect tevens voor Edukoppeling, deze volgt de ROSA die is afgeleid van de NORA.
18	De Digikoppeling-standaard en in het bijzonder "Gebruik en achtergrond Digikoppeling-certificaten" sluiten aan bij de PKI.Overheid ¹¹ .	Geldt tevens voor Edukoppeling, maar bij Edukoppeling kunnen partijen ook gebruik maken van DUO ODOC certificaten https://zakelijk.duo.nl/cps/ .
19	De Digikoppeling beheerder zal na besluitvorming in het Afnemersoverleg c.q. de Regieraad Gegevens de Roadmap en de specificaties van de betreffende Digikoppeling onderdelen publiceren.	Edustandaard publiceert jaarlijks het jaarplan op de site.

⁹ Het streven is dat een nieuwe release uitsluitend uitbreidingen ten opzichte van de vorige release bevat. Daardoor voldoen implementaties van de oude release automatisch ook aan deze nieuwe release. In dit geval zal alleen de nieuwe release de status 'In Gebruik' krijgen.

¹⁰ http://www.noraonline.nl/wiki/NORA_online

¹¹ <https://www.logius.nl/diensten/pki/overheid/>

20	De beheerder zal zich inspannen om een publicatie van een nieuwe release van de Digikoppeling Koppelvlak standaarden binnen enkele maanden te laten volgen door beschikbaar komen van nieuwe Compliance Voorzieningen.	NVT (Er is geen Edukoppeling compliancevoorziening, een implementatie obv de huidige Edukoppeling 1.2 versie zou in theorie wel met de Digikoppeling compliancevoorziening getest moeten kunnen worden bij gebruik van PKloverheid certificaten).
21	In de publicatie wordt per Digikoppeling onderdeel onderscheid gemaakt in vier statussen van ontwikkeling (zie Tabel 4).	Edukoppeling gaat uit van drie statussen. Er wordt vooralsnog geen 'Teruggetrokken' status onderkend. Vanuit de Werkgroep moet geborgd zijn dat er geen nieuwe releases komen die niet te implementeren zijn. Dit mede omdat dit traject al in Digikoppeling verband doorlopen is. Edukoppeling volgt de Digikoppeling standaard.
22	Leveranciers en gebruikers worden geadviseerd de meeste recente release met de Status "In Gebruik" zo spoedig mogelijk in software te implementeren respectievelijk deze toe te passen.	Ook bij Edukoppeling geldt dit advies, maar partijen/ketens zijn hiervoor zelf verantwoordelijk.
23	De keuze om functionaliteiten wel of niet toe te passen is een verantwoordelijkheid van de gebruiker ¹² .	Geldt tevens voor Edukoppeling
24	Om migraties te vereenvoudigen wordt gebruikers geadviseerd om in hun programma's van eisen op te nemen dat applicaties, die gericht zijn op integratie, ten minste twee opeenvolgende Digikoppeling-standaarden gelijktijdig moeten ondersteunen. Het betreft applicaties zoals middleware, brokers, servicebus en distributiesystemen.	Geldt tevens voor Edukoppeling. Zie ook Releasemanagement Edukoppeling implementaties.
25	De standaarden die binnen Digikoppeling toegepast worden, voldoen aan de door het Forum Standaardisatie vastgestelde criteria van een open standaard.	Geldt indirect tevens voor Edukoppeling
26	Er zijn geen toetredingscriteria van toepassing om te participeren in de ontwikkeling van de open standaarden.	Geldt tevens voor Edukoppeling
27	Over de open standaarden inclusief specificaties en andere relevante documenten kan vrijelijk en op royalty-free basis worden beschikt. Alle	Geldt tevens voor Edukoppeling

¹² Organisaties die gebruik maken van de Digikoppeling standaard binnen de eigen informatievoorziening.

	informatie is daarom beschikbaar op of via de website van de Digikoppeling beheerder en bijdragen aan Digikoppeling door partijen maken dit mogelijk.	
28	Er zijn geen beperkingen omtrent het hergebruik van de Digikoppeling-standaarden. Echter, het is niet wenselijk dat er afgeleide dialecten of varianten van de Digikoppeling-standaard ontstaan. Wanneer gebruikers afwijken van de Digikoppeling standaard zullen zij deze afwijkingen conform het Comply-or-Explain regime voor het Rijk verantwoorden.	Het werkingsgebied van Edukoppeling is anders dan die van Digikoppeling. Edukoppeling wordt binnen de onderwijssector en/of voor onderwijsgerelateerde processen toegepast. Edukoppeling is in principe een dialect van Digikoppeling die het toepassen van SaaS diensten expliciet ondersteunt. Het is niet wenselijk dat er van Edukoppeling afgeleide dialecten of varianten binnen de onderwijssector ontstaan.
29	Het beheer en onderhoud van de Digikoppeling standaard verloopt volgens vastgelegde processen en informatievoorziening (zie hiervoor het Digikoppeling Beheermodel).	Geldt tevens voor Edukoppeling. Het beheer wordt vanuit Edustandaard geregeld en voor Edukoppeling wordt aanvullend een beheermodel gehanteerd dat op Digikoppeling aansluit en in dit hoofdstuk beschreven wordt.

Tabel 3 - Principes rond regulier releasebeleid

Zoals bij het releasebeleid van Digikoppeling al aangegeven onderkent dit beleid (principe 21) een aantal statussen voor de verschillende Digikoppeling documenten. In de publicatie wordt per Digikoppeling onderdeel onderscheid gemaakt in vier statussen van ontwikkeling. Bij releasebeleid Edukoppeling kijkt hier iets vanaf, we gebruiken niet de status nummer 4 (“Teruggetrokken”).

Afkorting	Status van een onderdeel	Beschrijving van de status	Detaillering Edukoppeling
IO	In Ontwikkeling	Een (nieuwe release van een) Digikoppeling onderdeel is “In Ontwikkeling” wanneer er met medeweten en medewerking van participanten aan gewerkt wordt en wanneer dit onderdeel of deze release nog niet voor de buitenwereld is gepubliceerd.	Wordt toegepast

IG	In Gebruik	Als een (nieuwe release van een) Digikoppeling onderdeel gereed is, stellen het Digikoppeling Technisch Overleg, het Afnemersoverleg en de Regieraad Gegevens de status 'In Gebruik' vast. Door deze vaststelling worden gebruikers en ICT-leveranciers opgeroepen deze nieuwe release op te nemen in software en in gebruik te nemen.	Wordt toegepast
EO	Einde Ondersteuning	Het Digikoppeling onderdeel met de status "Einde ondersteuning" wordt niet meer ondersteund door de Digikoppeling beheerder. De kennis en informatie voor vragen en support is bij de beheerder niet langer beschikbaar.	Wordt toegepast
TG	Teruggetrokken	Een Digikoppeling onderdeel krijgt de status "Teruggetrokken" indien een release van een Digikoppeling onderdeel niet bruikbaar blijkt (bijv. vanwege implementatieproblemen).	Wordt toegepast

Tabel 4 – Overzicht mogelijke statussen Digikoppeling onderdeel

Principe 29 stelt dat het beheer en onderhoud van de Digikoppeling standaard verloopt volgens vastgelegde processen. We geven hier aan hoe er bij Edukoppeling hiermee omgegaan wordt. Het gaat hierbij om de volgende processen:

1. Beheer- en onderhoudsprocessen
2. Releaseplanning.
3. Onderhouden Digikoppeling onderdelen
4. Ingebruikname
5. Vernieuwing en onderhoud additionele producten
6. Incidentbeheer
7. Publicatie en Communicatie

3.4.1. Beheer- en onderhoudsprocessen

Het intake- en analyseproces kent overeenkomsten met het proces zoals dit bij Digikoppeling toegepast wordt. Ook de statussen van wijzigingsvoorstellen en RFC komen in grote mate overeen (zie Tabel 5). Bij Edukoppeling wordt een extra status "Beoordeeld" onderkend om de stap te kunnen onderkennen waarbij Bureau Edustandaard een wijzigingsaanvraag beoordeelt. Dit is een filterfunctie die bij Digikoppeling ook bestaat maar niet als status wordt onderkend. Bij Edukoppeling is Edustandaard verantwoordelijk voor het initieel beoordelen van voorstellen. De volgende processtappen worden onderkend:

1. Intake
2. Beoordeling Bureau Edustandaard
3. Beoordeling wijzigingsaanvraag door Werkgroep
4. Wijzigingsaanvraag verwerken tot RFC
5. Beoordeling RFC door Werkgroep
6. Administreren

Intake

Een Wijzigingsaanvraag dat betrekking heeft op een aspect van Edukoppeling kan ontstaan uit een breed scala van ontwikkelingen of problemen. Ontwikkelingen die van invloed zijn, zijn met name ontwikkelingen bij Digikoppeling maar ook bijvoorbeeld: ontwikkelingen in de standaardisatie wereld, nieuw beleid, veranderingen in samenwerking of processen,

vernieuwing van dienstverlening, veranderingen in basisregistraties of in infrastructuur en ontwikkeling van technologie. Verder zijn problemen uit de praktijk of het hebben van een goed idee aanleiding voor een wijzigingsaanvraag. De aanvraag wordt via mail¹³ bij Bureau Edustandaard, telefonisch of direct via contact met een Bureau Edustandaard medewerker ingediend. Nadat deze is ontvangen wordt deze geregistreerd met de status “Niet uitgewerkt”.

Beoordeling door Bureau Edustandaard

Bij Bureau Edustandaard wordt een eerste beoordeling uitgevoerd of de aanvraag voldoende helder en uitgewerkt is voor verdere behandeling in de werkgroep. Zo nodig verzamelt een medewerker (veelal de standaardisatie-expert die betrokken is bij de standaard) van Bureau Edustandaard aanvullende informatie. Hij bepaalt of de betreffende wijzigingsaanvraag in een bijeenkomst van de werkgroep besproken kan worden. In dat geval krijgt deze de status “Beoordeeld”. Als een wijzigingsaanvraag niet verder in behandeling wordt genomen zal Bureau Edustandaard dit aan de aanvrager kenbaar maken. In dat geval krijgt deze de status “Afgewezen”.

Beoordeling wijzigingsaanvraag door Werkgroep

Een deskundige analyseert en werkt de wijzigingsaanvraag met status “Beoordeeld” verder uit zodat deze door de werkgroep beoordeeld kan worden. Het resultaat van dit proces is een wijzigingsverzoek dat is beoordeeld door de werkgroep waarbij de status wordt gewijzigd in “Toestemming tot verdere uitwerking” als het voorstel verder uitgewerkt mag worden tot een RFC dat tevens de impact op de standaard beschrijft, of de status wordt gewijzigd in “Opnieuw behandelen” als er onvoldoende info is om een besluit te nemen en deze met aanvullende info nogmaals beoordeeld moet worden, of de status wordt gewijzigd in “Afgewezen” als de werkgroep het voorstel verder niet in behandeling neemt.

Wijzigingsaanvraag verwerken tot RFC

Edustandaard analyseert en werkt de wijzigingsaanvraag met status “Toestemming tot verdere uitwerking” uit tot een wijzigingsverzoek (RFC). Dit kan ook in samenwerking met een werkgroep deelnemer of een andere belanghebbende partij zijn. Het resultaat van dit proces is het wijzigingsverzoek met de status “Uitgewerkt tot RFC”.

Beoordeling RFC door Werkgroep

De werkgroep neemt een besluit over de RFC. Deze kan de status “Goedgekeurd” krijgen indien men van mening was dat dit in een nieuwe release verwerkt moet worden, of de status “Afgewezen” in dit niet het geval is. De RFC kan nog de status “Voorwaardelijk goedgekeurd” krijgen indien deze bijvoorbeeld samenhangt met andere nog te behandelen wijzigingsverzoeken.

Administreren

Dit proces is een ondersteunend proces van het beheer en onderhoud van. Het bestaat uit:

- Het registreren, bijhouden en het bewaken van de wijzigingsverzoeken en RFC's (in een issuelijst).
- Het vastleggen en op orde houden van de interne informatievoorziening.

---

¹³ info@edustandaard.nl

De onderstaande Tabel 5 geeft de mogelijke statussen van wijzigingsvoorstellen binnen dit proces aan. Hierbij is tevens aangegeven hoe er bij Edukoppeling hierop afgeweken wordt.

Status van een wijzigingsverzoek	Omschrijving	Detailering Edukoppeling
Niet uitgewerkt	De beginstatus van een wijzigingsverzoek	Intake door Bureau Edustandaard
Beoordeeld	Wordt niet onderkend in Digikoppeling	Beoordeling door Bureau Edustandaard en eventueel verrijkt zodat dit binnen werkgroep besproken kan worden
Toestemming voor verdere uitwerking	Het Digikoppeling Technisch Overleg geeft een Digikoppeling deskundige toestemming het RFC uit te werken	Beoordeling wordt door Werkgroep Edukoppeling uitgevoerd.
Uitgewerkt	Het RFC is door een Digikoppeling deskundige uitgewerkt en is gereed voor behandeling in het Digikoppeling Technisch Overleg	Uitwerking door lid/leden van Werkgroep Edukoppeling.
Opnieuw behandelen	Na behandeling in het Digikoppeling Technisch Overleg wordt het RFC aangepast om vervolgens opnieuw te worden behandeld	Beoordeling wordt door Werkgroep Edukoppeling uitgevoerd.
Voorwaardelijke goedkeuring	Het RFC is door het Digikoppeling Technisch Overleg onder voorbehoud goedgekeurd	Beoordeling wordt door Werkgroep Edukoppeling uitgevoerd.
Goedgekeurd	Het RFC is door het Digikoppeling Technisch Overleg goedgekeurd	Beoordeling wordt door Werkgroep Edukoppeling uitgevoerd.
Afgewezen	Het RFC zal niet (langer) door het Digikoppeling Technisch Overleg in behandeling genomen worden	Beoordeling wordt door Werkgroep Edukoppeling uitgevoerd.

Tabel 5 - Mogelijke statussen van een wijzigingsvoorstel

3.4.2. Releaseplanning

Beheer- en onderhoudsprocessen rond Edukoppeling vereisen het publiceren van nieuwe releases. Het vaststellen van nieuwe releases vindt plaats binnen het releaseplanningsproces. Bureau Edustandaard is hierbij verantwoordelijk voor de juiste uitvoering (zie voor details de Edustandaard website¹⁴). De releaseplanning is feitelijk het jaarplan rond Edukoppeling van Edustandaard. Hierin wordt op een hoog niveau aangegeven welke aspecten er dat jaar behandeld worden en of er een nieuwe release verwacht wordt. De te behandelen aspecten kunnen zaken zijn die uit de issuelijst komen of relevante externe ontwikkelingen.

Het vaststellen van een nieuwe release van Edukoppeling wordt gedaan volgens het releasebeleid (zie Tabel 3 - Principes rond regulier releasebeleid). Circa een half jaar voor de beoogde releasedatum stelt Edustandaard een concept releasevoorstel op welke door de werkgroep beoordeeld wordt. Dit is feitelijk het beheerproces met de wijzigingsvoorstellen waarbij zullen met name de uiteindelijk goedgekeurde RFC's als input dienen voor het releasevoorstel. De termijnen die hierbij nagestreefd worden zijn in de onderstaande tabel aangegeven.

¹⁴ <https://www.edustandaard.nl/over-ons/onze-werkwijze/>

Edukoppeling onderdeel	Releasefrequentie
Architectuur	Streven naar maximaal 1x per twee jaar (Major of Medior)
Edukoppeling Transactiestandaard	Streven naar maximaal 1x per jaar (Major of Medior)

De werkgroep Edukoppeling zal niet alleen nieuwe releases voordragen aan de Edustandaard Standaardisatieraad maar ook een voorstel formuleren hoe lang oude releases de status “in gebruik” blijft behouden en beheer zal blijven genieten. Partijen kunnen hierin een eigen keuze maken (implementatie valt niet onder het beheerbeleid), maar er wordt geadviseerd om na een (uitfaserings)termijn van ongeveer een jaar de release die in de laatste publicatie de status “Einde Ondersteuning” heeft gekregen deze ook niet meer te gebruiken. Zodra een release de status “Einde Ondersteuning” heeft gekregen dient een dienst aanbieder dan ook de afnemers hierover te informeren op een vergelijkbare manier als het geval is met een functionele wijziging.

3.4.3. Onderhouden onderdelen

Vanuit Edustandaard wordt met name op basis van de RFC's in de issuelijst en de prioriteit die hierbij is aangegeven een concept releasevoorstel opgesteld. Het resultaat wordt ter review aangeboden aan de leden van de werkgroep.

Bij Edukoppeling wordt NIET een gelaagd versioning-model toegepast zoals dit bij Digikoppeling het geval is.

De nieuwe versie van Edukoppeling wordt volgens de xx.yy.zz nummerstrategie aangegeven. Voor de xx.yy.zz nummerstrategie geldt:

Major (xx): Categorie 4 issues in release opgenomen en of Impact is Hoog.

Medior(yy): Categorie 3 issues in release opgenomen en of Impact is Gemiddeld.

Minor(zz): Categorie 1&2 issues in release opgenomen en of Impact is Laag.

Review en openbare consultatie Digikoppeling standaard

Nadat het Digikoppeling Technisch Overleg heeft aangegeven dat een nieuwe release van een Digikoppeling onderdeel gereed is voor ingebruikname, zal een openbare consultatie plaatsvinden van de wijziging. De resultaten van deze openbare consultatie worden door de beheerder verzameld en aangeboden voor besluitvorming. Deze worden gepubliceerd als draft op de Edustandaard-website. Bij de draft-versie (is een aparte pagina) staat altijd aangegeven dat er nog een definitief vastgestelde versie actief is.

Na vaststelling van een nieuwe release in de Standaardisatieraad worden de specificaties van de betreffende release gepubliceerd. Alle objecten binnen worden in een release als geheel gepubliceerd. Een nieuwe release krijgt de status “In gebruik”. Voor elke release worden er release notes gepubliceerd met hierin de items uit de backlog die hierin meegenomen zijn. Op de website van Edustandaard wordt de draft (incl. evt. wijzigingen die uit het beoordelings- en vaststellingsproces zijn gekomen) als definitief gepubliceerd. De root van de standaard zal dan automatisch naar deze pagina gaan verwijzen.

Implementatie in softwareproducten

Nadat een Digikoppeling onderdeel de status “In Gebruik” heeft gekregen kunnen gebruikersorganisaties het betreffende Digikoppeling onderdeel in hun softwareproducten implementeren en toepassen.

De aanvang en de tijdsduur van het implementeren in software kan sterk variëren. Afhankelijk van de wijziging kan deze zich beperken tot een (kleine) herconfiguratie van adapter-software tot aanpassing van bestaande informatiesystemen die Digikoppeling toepassen. De website van Logius en de Digikoppeling community bieden handige handvatten en ook Logius biedt implementatie-ondersteuning. Het feitelijk implementeren van Digikoppeling of een nieuwe release of onderdeel ervan in softwareproducten valt ook grotendeels buiten het beheermodel.

3.4.4. Ingebruikname

Net als bij Digikoppeling ligt het zwaartepunt van de uitvoering van het proces Ingebruikname bij de softwareleveranciers die een Edukoppeling koppelvlak implementeren. Enerzijds betreft de ingebruikname het voorschrijven van een bepaalde release van Edukoppeling en anderzijds het proces van het in bedrijf nemen van adapters en informatiesystemen met Edukoppeling koppelingen. In hoofdstuk 4 wordt toegelicht hoe partijen met meerdere versies om kunnen gaan.

Voorschrijven en planning

Voor gebruik van Edukoppeling zal een partij bij de keuze van een release van Edukoppeling rekening houden met de eigen ambitie, doelstellingen, ICT strategie, ketenafspraken, roadmap, de beschikbaarheid van software en de status van de benodigde Edukoppeling aspecten.

Partijen die zelf de regie voeren over de eigen applicatieportfolio wordt geadviseerd de meeste recent vastgestelde Edukoppeling release voor te schrijven voor nieuwe software en bij vervanging of upgradatie van bestaande koppelingen mee te nemen in de onderhoudsplanning.

Partijen zullen in hun programma van eisen opnemen dat applicaties die gericht zijn op integratie (zoals middleware, brokers, servicebus en distributiesystemen) van alle relevante Edukoppeling configuraties ten minste twee opeenvolgende releases gelijktijdig ondersteunen.

In bedrijf nemen

Dit deel betreft de softwaredistributie, de integratie- en acceptatietesten en het in bedrijf stellen van software waar Edukoppeling koppelingen zijn ingebouwd. Het preventief testen en keuren van de Edukoppeling koppelingen in aangepaste software of nieuwe software maakt deel uit van dit proces. De Digikoppeling Compliance voorzieningen kan hierbij toegepast worden indien de partij een PKI-overheid certificaat gebruikt. Deze aspecten spelen zich voornamelijk af buiten het beheer van de Edukoppeling standaard.

3.4.5. Vernieuwing en onderhoud additionele producten

Nadat de nieuwe Edukoppeling versie is vastgesteld, worden geen aanvullende Edukoppeling voorzieningen aangepast zoals dit wel het geval is bij Digikoppeling. Daar wordt bijvoorbeeld de Compliance Voorzieningen en CPA Creatie Voorziening aangepast indien nodig. Wel worden er voor Edukoppeling de website, opleidingsdocumenten, documenten ter ondersteuning van implementatie en andere algemene documentatie indien noodzakelijk bijgewerkt op de nieuwe versie.

3.4.6. Incidentbeheerproces

Het releaseproces bij incidenten van Edukoppeling wijkt af van Digikoppeling. Er is hiervoor geen apart proces ingericht. Wijzigingsvoorstellen met hoge prioriteit worden zo snel mogelijk binnen Werkgroep Edukoppeling besproken.

3.4.7. Publicatie en Communicatie

Als een Edukoppeling onderdeel de status “In Gebruik” heeft, worden verschillende zaken definitief gepubliceerd. Edustandaard publiceert de volledige specificatie (“In Gebruik”), maar ook omliggende documenten als Best Practices, Implementatievoorschriften en Issuelijst van een Edukoppeling en een kort bericht op het publieke deel van zijn website. Publicatie houdt in dat de nieuwe release van een Edukoppeling openbaar wordt gemaakt voor inbouw in software, brede uitrol en ingebruikname.

3.5. Informatievoorziening t.b.v. belanghebbenden

De belanghebbenden worden via de werkgroepbijeenkomsten en informatie op de Edustandaard website geïnformeerd. Dit is verder toegelicht bij 3.4.7. Publicatie en Communicatie

4. Releasemanagement Edukoppeling implementaties

Relevante principes vanuit het releasebeleid (zie Tabel 3).

18. Leveranciers en gebruikers worden geadviseerd de meeste recente release met de Status “In Gebruik” zo spoedig mogelijk in software te implementeren respectievelijk deze toe te passen.
19. De keuze om functionaliteiten wel of niet toe te passen is een verantwoordelijkheid van de gebruiker.
20. Om migraties te vereenvoudigen wordt gebruikers geadviseerd om in hun programma van eisen op te nemen dat applicaties, die gericht zijn op integratie, ten minste twee opeenvolgende Digikoppeling-standaarden gelijktijdig moeten ondersteunen. Het betreft applicaties zoals middleware, brokers, servicebus en distributiesystemen.

Partijen krijgen te maken met meerdere versies. Dit kan zowel zijn omdat er inhoudelijk wat wijzigt, maar mogelijk ook omdat de keten niet in zijn geheel overgaat naar een nieuwe versie van Edukoppeling (implementatie wordt niet centraal geregeld) en er twee versies van Edukoppeling ondersteund moeten worden. Dit kan complex worden en we bieden hier een aantal overwegingen waarmee de volgende vragen beantwoord kunnen worden:

1. Hoe ga ik om met het (tijdelijk) ondersteunen van meerdere versies?
2. Welke nummerstrategie te gebruiken?
3. Wat is impact op routing?
4. Waar wordt vastgelegd wie welke versie vanaf wanneer ondersteund?

TODO